

MAJ ♦♦♦♦♦♦♦♦ ANGELČEK ♦♦♦♦♦ 1929/1930

L.-F.: Pisma.

LJUBA MOJA DRAGICA!

RECI, kar hočeš, bodi name jezna ali ne, vseeno Te moram malo pokregati. Vedno pišeš, kako je lepo pri nas na deželi; vedno obetaš, da boš prišla: na, pa pride božič, pa pride velika noč, in jaz hodim k vsakemu vlaku gledat in Te čakati — Tebe pa od nikoder ni. Seveda! Kdo se bo pa doma sladkal ob medenem kolaču, kdo bo pa obiral šunko, kdo bo pa natepal kozliča, če Tebe ne bo v Ljubljani? Za velike počitnice boš pa menda vendar prišla, če ne, Ti pa nič več ne bom verjela, kar vedno žvižgaš in poješ o lepoti našega podeželskega življenja.

Pri nas smo letos menda prvič jedli »alelujo«. Ali veš, kaj je to? V šoli so nam povedali, da je to za nas zgodovinska jed in da nas spominja na davne, žalostne turške čase. Več Ti pa nalašč nočem povedati, čeprav vem. Če Te lepota naših krajev ne more premakniti iz mesta, naj ji pa pomaga vsaj radovednost.

Sporočiti Ti moram par žalostnih dogodkov. Pri Martinovcu so trebili po travnikih. Suhljad, ki so jo nagrebli, so spravili na kup in jo zažgali, da bo pepel bolje gnójil. Okrog ognja sta se pa igraje lovila šestletni Pavlek in štiriletna Dorica. Pa se je zgodila nesreča. Dorica je padla v tlečo kopico in obleka se ji je vnela. Radi opeklin je v par dneh umrla. Veš, da

jim je bilo doma hudo. Eno samo deklico so imeli, Dorico; zdaj pa še tiste ni več.

Naši šolarji so pa v šolo grede požigali suho travo tam za Robidnjekom. Pa je popihal veter in zanesel ogenj v gozd. Dva kmeta imata precej škode. Mlade smrečice — ravno so najlepše rasle — so zdaj vse zanič. Sam Bog je dal — tako so rekli naši — da Janka ni bilo zraven; če ne, ne vem, kako bi se mu bilo tisti dan godilo. Skoraj gotovo tako, kakor drugim vaškim pobom ali pa še huje. Ne verjameš, koliko je bilo tisti dan cviljenja in vpitja po vasi! Meni se je kar prav zdelo.

Vprašuješ me, če poznajo naši otročaji tudi že tobakov strup. I, seveda ga poznajo. Lahko bi Ti jih kar po vrsti naštela: Tinkovčev, Ferjanov, Mihov, Jakopinov... Pa kaj bi Ti jih naštevala, ko jih pa ne poznaš. Zato so pa vsi ti pobje blede kakor ješprenj in suhi kakor grinte. Doma prosijo denarja za peresa, za zvezke, za bonbone, pa gre vender vse za cigarete. Ali pa starejšim bratom nosijo cigarete, zraven pa lažejo: »Tekel sem in sem padel, pa sem jih nekaj zgubil.« Veš, Jakopinovega očeta sem zadnjič slišala, kako so se kregali, ravno ko sem šla mimo hiše. Pa ne smeš misliti, da sem na ušesa vlekla — te grde navade pa res nimam — le mimo hiše sem šla, pa sem slišala.

»Kar v šolo bom nesel štiri kovače, pa naj ti gospod učitelj kupuje zvezke in svinčnike in peresa in vse. Bom le videl, če res toliko tega papirja rabiš!«

Ne vem, če so šli oče v šolo in tudi ne vem, če bi hotel gospod učitelj denar sprejeti; zdi se mi pa, da bi šlo mnogo manj za šolske potrebščine, če bi marsikje tako ravnali. Ali bi jaz privoščila tem našim pobom!

Same grde reči Ti pripovedujem. Moram še kaj lepega. V majniku smo. Tudi pri nas bomo imeli vsak dan šmarnice. In jaz sem rekla, da bom šla, kolikor mi bo mogoče, vsak dan v cerkev. Janko se je tudi nekaj ustil, da bo hodil, pa so mu doma rekli: »Če bi šla še postelja s teboj!« Ti ne veš, kakšen zaspanec je to! Leži kakor hlod, spi kakor polh in »dreto vleče« kakor trobenta.

Pri nas imamo namreč šmarnice zjutraj. Ali je lepo, ko gremo v jutranjem hladu v cerkev! Rosa na travnikih se blešči v svetlobi vzhajajočega solnca, duh cvetja se dviga in ptičja pesem nas spremlja od hiše pa do cerkve in spet od cerkve nazaj do doma. Škoda, da zdaj ne moreš k nam; Ti bi znorela od veselja.

Vsako nedeljo popoldne bomo pri petih litanijah odpevali mi, šolski otroci, pod vodstvom naše gospodične učiteljice. Že zdaj se veselim, kako bo lepo. Tako bomo peli kakor ptički!

Še o šolskem izletu bi Ti rada nekaj napisala, pa pravijo, da letos za kazen ne bomo nikamor šli. Lani so se nekateri prenerodno vedli, preveč so razgrajali, preveč predrzno so plezali po nekem starem zidovju, par jih je padlo in so se precej opraskali. Morebiti je bilo še kaj hujšega, pa jaz za to ne vem.

Vidiš, zaradi par takih nerodnežev bomo morali pa vsi doma ostati. Kar malo hudo se mi zdi, da bom morala zaradi drugih trpeti. Ko bom jaz v šoli učila, bom rekla drugače: »Nagajivcev nočem, tudi za drag denar ne. Vsi drugi boste pa šli z menoj.«

Kaj praviš, ali bom jaz kdaj učiteljica? Ali pa Ti? Potem bi pa obe skupaj učili na eni šoli. Vedno bi bili lahko skupaj. Kaj lepšega si ne morem želeti.

Moram končati. Mama me kličejo k večerji. Zdaj pa: ali boš prišla o velikih počitnicah k nam, ali pa Ti ne bom nikoli več pisala.

Upam, da se boš odločila za prvo in da boš prišla obiskat

Svojo ljubečo Te

Franciko.

Ciril Podržaj: Kraška reka.

KO je kraška reka, ta trpinka, ki je v življenju vajena vsega hudega, pritekla do Jadranskega morja, je obstala v negotovosti.

Kdor je skušen, je previden.

»O dobro morje,« se je obrnila s prošnjo na morske valove, »povej mi, kje bo bolje zame, ali bi šla na globoko, ali bi tekla po površini?«